

**ГРОМАДСЬКА СПІЛКА
«АСОЦІАЦІЯ КОРИСТУВАЧІВ МИСЛИВСЬКИХ
ТА РИБАЛЬСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ»**

Код ЄДРПОУ 39506784
вул. Оболонська, 12, м. Київ, 04071
e-mail: association031214@gmail.com
web: www.ahf.org.ua 0967844436

Відкритий лист до міністра екології та природних ресурсів України та міністра аграрної політики та продовольства України щодо заборони полювання на лося.

**Міністру екології та природних ресурсів України
Остапу Михайловичу Семераку,
Міністру аграрної політики та продовольства України
Тарасу Вікторовичу Кутовому**

Вельмишановні Остап Михайлович та Тарас Вікторович!

25 січня 2017 року в Міністерстві екології та природних ресурсів України відбулась нарада щодо необхідності введення мораторію полювання на лося. Представники Інституту зоології НАН України, Київського еколого-культурного центру (КЕКЦ), Громадської ради при Мінприроді та інших громадських об'єднань звернулися до Міністерства з пропозицією заборонити полювання на лося терміном на 25 років, про що йдеться у повідомленні КЕКЦ у мережі Facebook.

Результатом проведення наради стало доручення представнику департаменту біоресурсів Мінприроді М.Мовчану підготувати проект наказу про введення мораторію на полювання на лося терміном на 25 років. 3 лютого 2017 року Міністр екології та природних ресурсів Остап Семерак підписав Наказ №41 «Про заборону полювання на лося».

Громадська спілка «Асоціація користувачів мисливських та рибальських господарств», ознайомившись з наказом, хоче звернути Вашу увагу на потенційні наслідки введення мораторію.

Загальновизнаний факт – браконьєрство перешкоджає збільшенню чисельності лося і інших копитних мисливських тварин, тому користувачі мисливських угідь постійно звертаються з пропозиціями підвищити відповідальність за браконьєрство. В той же час заборона полювання на лося, на нашу думку, навряд чи дозволить боротися з цим негативним явищем, так само, як і не можна звертати увагу на позитивний досвід європейських країн, не враховуючи українські реалії. Одне із підтверджень цьому – жахливий випадок браконьєрського розстрілу сімейства лосів в Ніжинському районі Чернігівської області. Він свідчить про те, що заборона полювання на лося в цьому районі не спинила браконьєрів, крім того, працівники господарства не мали технічної змоги наздогнати браконьєрів. Передбачена нині законодавством відповідальність за порушення правил полювання не спиняє браконьєрів: штрафи є нижчими, ніж вартість офіційного добування, що лише стимулює браконьєрів на незаконне полювання. Крім того, наразі в Україні майже неможливо притягнути браконьєрів до кримінальної відповідальності, адже згідно п.5 підрозділу 1 розділу XX Перехідних положень Податкового кодексу України, розмір істотної шкоди розраховується, виходячи з розміру податкової соціальної пільги, тобто для притягнення до кримінальної відповідальності згідно зі ст.248 Кримінального кодексу України необхідно, щоб була заподіяна матеріальна шкода у розмірі мінімум 200 тисяч гривень. При цьому штраф розраховується виходячи із розміру неоподаткованого мінімуму доходів громадян, і його розмір є меншим, ніж розмір заподіяної істотної шкоди

для притягнення до відповідальності – 1700-3400 гривень. До того ж з прийняттям Закону України №1019-19 від 18.02.2016 року зі ст.248 Кримінального кодексу було вилучено слова «з конфіскацією знарядь і засобів полювання та всього добутого», що позбавило браконьєрів перепон на шляху вчинення злочинів. Як наслідок – відчуття безкарності породжує беззаконня, і з'являються дані про те, що браконьєрське добування мисливських тварин в 3-4 рази перевищує офіційне добування.

Тому вважаємо, що першочерговим завданням влади мають бути рішення, направлені на боротьбу з браконьєрством. В травні 2015 року прес-служба Мінприроди повідомила про підписання спільного з Мінагрополітики наказу про збільшення такс за порушення законодавства у галузі мисливського господарства та полювання, але, нажаль, досі це залишилось лише обіцянкою.

Окрім того, ми підтримуємо ініціативу Держлісагентства створити мисливську службу. Вважаємо, що забезпечення ефективного контролю, що включає створення мисливської служби та її оснащення сучасними технічними засобами, з одночасним підвищенням відповідальності за порушення законодавства зможуть докорінним шляхом змінити ситуацію з розквітом браконьєрства, а разом з цим і перешкодити зменшенню популяції мисливських тварин.

У науковій роботі В.І. Домнича і М.О. Малеванова із Запорізького національного університету та І.В. Делегана із Національного лісотехнічного університету України «Деякі причини зміни чисельності лося в Україні у системі «Хижак-жертва» стверджується, що припинення добування лося в Україні з 1996 року (окрім селекційного відстрілу) не призвело до очікуваної стабілізації й росту чисельності, і навіть навпаки – тенденція зменшення чисельності популяції виду збереглася. Так, як впливає зі статистичного бюлетеню Державного комітету статистики України «Ведення мисливського господарства», у період з 2000 по 2004 рік в Україні лося практично не добували (максимум 8 осіб в 2003 році), але його чисельність знаходилась у межах 4,4-4,8 тисячі особин. В той же час в період з 2006 року по 2008 рік обсяги добування склали 60-90 особин, а загальна чисельність лося збільшилась з 4,4 тисяч до 5 тисяч осіб. З 2012 року по 2015 рік обсяги добування зросли з 64 особин до 170 особин, а чисельність лося зросла з 5,6 до 6,4 тисяч особин. Науковці наголошують – приймати рішення з регулювання й добування лося на основі лише параметру його чисельності – недостатньо.

Пояснення того факту, що популяція лося в Україні почала зростати, на нашу думку, криється в тому, що з відкриттям полювання на цього звіра користувачі мисливських угідь отримали мотивацію збільшувати популяцію – почали ще більше інвестувати в його підгодовлю та охорону. Незважаючи на те, що на долю одного приватного підприємства – користувача мисливських угідь – в середньому приходиться найменша територія (17,3 тис га) угідь, наданих в користування, саме вони найбільше витрачають на ведення мисливського господарства (в середньому 11,9 тисяч гривень на 1 тисячу га угідь), на охорону і відтворення тварин (в середньому 5,9 тисяч гривень на 1 тисячу га угідь) і саме в приватних господарствах працює найбільше мисливствознавців. Це є підтвердженням того, що користувачі не байдужі до стану мисливського господарства в Україні, вкладають в нього багато ресурсів і демонструють одні з найкращих результатів в галузі. Але у той же час вони не відчують підтримки з боку держави. Введення мораторію полювання на лося, особливо якщо взяти до уваги, що в середньому в Україні мисливські угіддя надаються в користування терміном на 15-20 років, середня тривалість життя лося в природі складає 15 років, а мораторій пропонують ввести на 25 років, позбавить користувачів мотивації інвестувати в розведення популяції лося. Як наслідок – можемо втратити те, чого вдалося досягти за останні 10 років, а саме приріст популяції з 4,5 тисяч до 6,4 тисяч особин.

Крім того варто зазначити, що ліміти на добування лося (як і інших «ліцензійних» видів мисливських тварин) затверджуються лише у тому випадку, якщо його щільність із розрахунку на 1 тисячу га перевищує допустимий мінімум. До того ж, встановлено допустимий відсоток добування – для лосів він не має перевищувати 10% від загальної чисельності, в 2015 році в Україні налічувалось 6439 особин лося, було добуто 170 особин,

тобто 2,6%. Одним із обґрунтувань необхідності введення мораторію є твердження екологів, що користувачі мисливських угідь завищують дані про чисельність тварин під час обліку. У проведенні обліку чисельності мисливських тварин окрім інших беруть участь інспектори Державної екологічної інспекції, а ліміти кожному окремому користувачу погоджує в тому числі і Міністерство екології та природних ресурсів. З огляду на це, з одного боку – екологи можуть брати участь у таксації, з другого боку – до компетенції екологів належить затвердження лімітів, а користувачі лише надають свої пропозиції.

Поняття регулювання чисельності диких тварин існує не просто так. Якщо мораторій буде розповсюджено на територію всієї країни, то збільшення чисельності лося в тих угіддях, де його чисельність перевищує оптимальну, призведе до негативних наслідків, в першу чергу для лісового господарства. Більше половини раціону лося припадає на пагони дерев, чим більша щільність популяції, тим більший збиток вона наносить підрісту та лісовим розплідникам – саме тому регулюють його чисельність. Отже виглядає логічним, що заборона полювання на лося, як і на будь-який інший вид копитних тварин, може розповсюджуватися лише на ті території, де його чисельність нижче допустимої – для таких господарств ліміти на добування не затверджуються; і одночасне затвердження лімітів для господарств, на території яких проживає оптимальна чисельність лосів, саме у тій кількості, яка дозволить підтримувати на конкретній площі проживання оптимальну його чисельність.

Підсумовуючи вищевикладене, з боку ведення мисливського господарства, мораторій полювання на лося матиме негативні наслідки для розвитку мисливської галузі. Доки штрафи за незаконне полювання будуть стимулювати порушувати правила полювання, доки у зловмисників буде відчуття безкарності і доки не буде запроваджено систему ефективного контролю за дотриманням законодавства – в Україні пануватиме браконьєрство, і навряд чи його можна побороти такими мірами, як введення мораторію. Як свідчать статистичні дані – мораторій не призводить до росту популяції, і навпаки – з відкриттям полювання у користувачів мисливських господарств з'являється стимул збільшувати популяцію. Отже вважаємо, що держава в першу чергу має направити зусилля на боротьбу з браконьєрством, і підтримувати, а не позбавляти заборонами, бажання користувачів мисливських господарств збільшувати поголів'я тварин.

Отже, на нашу думку, видавати наказ щодо заборони проведення полювання на лося передчасно. Спочатку потрібно за участю фахівців мисливського господарства, науковців, екологів та громадськості провести якісні обліки чисельності лося в лютому місяці (адже цьому сприяють погодні умови), а за результатами обліку приймати виважені рішення щодо експлуатації чи відтворення цього виду. Просимо організувати залучення всіх зацікавлених сторін для проведення об'єктивного обліку.

**Почесний Президент Громадської спілки
«Асоціація користувачів мисливських
та рибальських господарств»**

О.І. Безкоровайний